

INSTITUCIONS DE DRET COMUNITARI

I. CONCEPTES PREVIS. TEORIA GENERAL D'ORGANITZACIONS INTERNACIONALS

LLIÇÓ 1

Les Organitzacions internacionals. Concepte i classes d'Organitzacions internacionals. Regionalisme i universalisme. La personalitat jurídica de les Organitzacions internacionals. La posició dels Estats membres en les Organitzacions internacionals.

LLIÇÓ 2

El dret de les Organitzacions internacionals. Els tractats constitutius de les Organitzacions internacionals. L'atribució de les competències funcionals. La formació de la voluntat en les Organitzacions internacionals. Els actes de les Organitzacions internacionals.

II. FORMACIÓ, COMPOSICIÓ, EVOLUCIÓ I NATURALESA JURÍDICA DE LES COMUNITATS EUROPEES I DE LA UNIÓ EUROPEA

LLIÇÓ 3

Els primers intents d'integració europea. Els projectes realitzats durant la primera meitat del segle XX: referència especial a l'activitat de la Societat de Nacions. El regionalisme europeu després de la II Guerra Mundial: la dimensió econòmica, política i militar. .

LLIÇÓ 4

L'origen de les Comunitats Europees. La Declaració de Robert Schumann. El procés de conclusió del Tractat constitutiu de la CECA. Els projectes de la Comunitat Europea de Defensa i la Comunitat Política Europea. El procés de conclusió dels Tractats constitutius de la CEE i de la CEEA.

LLIÇÓ 5

La Unió Europea. De la Declaració de Stuttgart al Tractat de la Unió Europea. El Tractat de la Unió Europea: Aspectes generals. Fonaments de la Unió Europea. Les revisions als Tractat de la Unió Europea. La cooperació reforçada.

LLIÇÓ 6

La naturalesa jurídica de les Comunitats Europees i de la Unió Europea.
La naturalesa jurídica de les Comunitats Europees: l'especificitat del model comunitari.
Naturalesa jurídica de la Unió Europea: Posicions doctrinals

LLIÇÓ 7

Els objectius de les Comunitats Europees i de la Unió Europea. Integració econòmica i unió política. Delimitació de les nocions de mercat comú i mercat interior. L'Acta Única Europea i el Tractat d'Unió Europea. Els objectius de les comunitats de caràcter sectorial.

LLIÇÓ 8

L'estructura orgànica: Característiques. Tipologia. El procés de fusió de les institucions comunitàries. La distribució de competències entre les institucions de la Unió Europea. El marc institucional únic de la Unió Europea.

LLIÇÓ 9

Els membres de la Unió Europea. Els membres originaris. L'adhesió de nous Estats membres a la Unió Europea. Condicions exigides als Estats candidats: especial referència a l'acceptació del cabal comunitari. El procediment d'adhesió. Referència a l'adhesió d'Espanya a les Comunitats Europees.

III. ESTRUCTURA ORGÀNICA DE LA UNIÓ EUROPEA

LLIÇÓ 10

La Comissió. Composició. Característiques. Organització i funcionament. Competències: a) el poder d'iniciativa normativa; b) la vigilància i el control del dret comunitari; c) el poder de gestió; d) el poder d'execució normativa; e) el poder de negociació dels tractats internacionals.

LLIÇÓ 11

El Consell. Composició. Organització i funcionament: La presidència del Consell. L'òrgan auxiliar del Consell: el Comitè de Representants Permanents. Competències del Consell. L'adopció de decisions al si del Consell: especial referència a la ponderació del vot.

LLIÇÓ 12

El Parlament Europeu. Composició: l'elecció mitjançant sufragi universal. Organització i funcionament: a) els grups polítics; b) l'estatus dels parlamentaris; c) privilegis i immunitats. Les competències del Parlament: a) els poders de control polític; b) els poders de consulta, deliberació i normatius; c) els poders en l'àmbit pressupostari.

LLIÇÓ 13

El Tribunal de Justícia. Composició: els jutges i els advocats generals. Organització i funcionament. La competència prejudicial, consultiva i contenciosa del Tribunal. El procediment davant el Tribunal de Justícia. El Tribunal de primera instància: composició, funcionament i competències.

LLIÇÓ 14

El Tribunal de Comptes. Composició. Funcionament. Competències: a) Competència de control sobre els ingressos i les despeses de les Comunitats Europees. b) Competència consultiva.

LLIÇÓ 15

El Consell Europeu. Orígens i evolució: la institucionalització del Consell Europeu. Composició. Naturalesa jurídica. Funcions

LLIÇÓ 16

Altres òrgans. El Comitè Econòmic i Social. El Comitè de les Regions. Els comitès de caràcter tècnic i consultiu: a) els Comitès previstos pels tractats constitutius; b) els Comitès creats per un acte de les institucions comunitàries.

LLIÇÓ 17

Les relacions interinstitucionals. L'anomenat principi de l'equilibri institucional. Les relacions entre el Parlament i el Consell, el Parlament i la Comissió, i la Comissió i el Consell. Les relacions entre les tres institucions comunitàries. Evolució.

IV. L'ORDENAMENT JURÍDIC COMUNITARI

LLIÇÓ 18

Les característiques de l'ordenament jurídic comunitari. L'autonomia del

dret comunitari europeu. Enumeració i relació de les fonts normatives. La jerarquia normativa en el dret comunitari. La importància de la jurisprudència del Tribunal de Justícia en la delimitació del sistema de fonts.

LLIÇÓ 19

El sistema d'atribució de competències: a) les competències explícitament atribuïdes pels tractats constitutius; b) les competències implícites; c) les competències derivades de l'article 308 del Tractat de la CE. Les relacions entre les competències comunitàries i les competències dels Estats membres: la delimitació jurisprudencial.

LLIÇÓ 20

L'exercici de les competències comunitàries. Les competències exclusives i les competències concurrents. El principi de subsidiarietat i el principi de cooperació lleial: delimitació jurisprudencial.

LLIÇÓ 21

El dret originari. Els tractats constitutius. Característiques. L'àmbit d'aplicació territorial, material i temporal. La revisió dels tractats constitutius: especial referència al Tractat de la Unió Europea.

LLIÇÓ 22

El dret derivat. La subordinació del dret derivat al dret originari. Els actes obligatoris previstos en l'article 249 del Tractat de la CE: la directiva, el reglament i la decisió. Els actes no obligatoris. Els actes atípics. Els actes derivats de les estructures de cooperació intergovernamental.

LLIÇÓ 23

El procediment de creació de normes de dret derivat. L'elaboració de la proposta per part de la Comissió. Participació del COREPER: els grups de treball i la preparació de les decisions del Consell. Les relacions de les institucions comunitàries en l'adopció de normativa: el procediment de concertació, el procediment de cooperació i el procediment de codecisió.

LLIÇÓ 24

El dret internacional. El dret internacional general. Els acords conclusos per la Comunitat Europea. Els acords internacionals conclusos entre els Estats membres: els convenis complementaris i les decisions dels representants dels governs dels Estats membres, reunits en el si del Consell.

LLIÇÓ 25

Els principis generals. Idees generals: l'elaboració de la jurisprudència comunitària. Els principis generals de caràcter comunitari: els principis comuns als ordenaments jurídics dels Estats membres, i els principis de l'ordenament jurídic comunitari. Els drets fonamentals: referència al Conveni europeu per a la salvaguarda dels drets de l'home i de les llibertats fonamentals.

V. L'APLICACIÓ DEL DRET COMUNITARI EUROPEU

LLIÇÓ 26

Les relacions entre l'ordenament jurídic comunitari i els ordenaments jurídics interns. L'aplicació del dret comunitari per les institucions comunitàries. L'aplicació del dret comunitari pels òrgans de l'Estat: a) els principis d'autonomia institucional i procedimental; b) el deure de col.laboració.

LLIÇÓ 27

El principi d'efecte directe. Efecte directe i aplicabilitat directa: delimitació jurisprudencial. Condicions. L'efecte directe de les disposicions del tractat, del dret derivat i dels acords internacionals. Conseqüències del principi d'efecte directe.

LLIÇÓ 28

El principi de primacia. Fonament. El principi de primacia del dret comunitari i els ordenaments jurídics dels Estats membres: referència a les constitucions dels Estats membres. El dret comunitari i la llei nacional posterior.

LLIÇÓ 29

La responsabilitat de l'Estat per danys causats per incompliment del dret comunitari. Fonament. Requisits per l'existència de reparació. Problemes derivats de la remissió als règims nacionals de responsabilitat.

LLIÇÓ 30

L'aplicació del dret comunitari a Espanya (I). L'atribució de competències constitucionals a les Organitzacions internacionals: l'article 93, paràgraf primer de la Constitució. La recepció del dret comunitari europeu. El control de constitucionalitat del dret comunitari europeu: referència especial als drets fonamentals.

LLIÇÓ 31

L'aplicació del dret comunitari a Espanya (II). L'article 93, paràgraf segon de la Constitució. Els procediments interns d'aplicació del dret comunitari: el procediment legislatiu i executiu. La complexitat de l'ordenament jurídic espanyol. El control del compliment del dret comunitari: mecanismes constitucionals.

LLIÇÓ 32

Les comunitats autònomes i el dret comunitari: a) la participació de les comunitats autònomes en la formació de la posició espanyola; b) l'aplicació del dret comunitari per les comunitats autònomes.

VI. EL CONTROL DE L'APLICACIÓ DEL DRET COMUNITARI: LA GARANTIA JUDICIAL DELS DRETS

LLIÇÓ 33

El control de l'aplicació del dret comunitari per la Comissió. Atribucions de la Comissió. Modalitats de control: a) sobre els Estats membres; b) sobre els agents econòmics. Sancions per l'incompliment del dret comunitari.

LLIÇÓ 34

El control de l'aplicació del dret comunitari pel Tribunal de Justícia (I). El recurs d'anul.lació: a) actes susceptibles de ser anul.lats; b) supòsits; c) legitimació activa i passiva. L'excepció d'il.legalitat.

LLIÇÓ 35

El control de l'aplicació del dret comunitari pel Tribunal de Justícia (II). El recurs per omissió: a) supòsits; b) la legitimació activa i passiva. El recurs per responsabilitat extracontractual: a) supòsits; b) legitimació activa i passiva.

LLIÇÓ 36

El control de l'aplicació del dret comunitari pel Tribunal de Justícia (III). El recurs per incompliment: a) la legitimació activa i passiva; b) l'actuació de la Comissió; c) actes susceptibles de ser impugnats; d) exoneració de la responsabilitat per incompliment.

LLIÇÓ 37

La qüestió prejudicial: a) naturalesa, objecte i característiques; b) característiques dels actes objecte de la qüestió prejudicial; c) condicions per exercir el recurs prejudicial. Efectes de les sentències prejudicials.

VII. ELS FONAMENTS DE LA COMUNITAT EUROPEA

LLIÇÓ 38

La creació d'un mercat comú. Les llibertats comunitàries: enumeració. Concepte de lliure circulació comunitària. Principis i mètodes per a la realització de les llibertats comunitàries.

LLIÇÓ 39

La lliure circulació de mercaderies. Àmbit d'aplicació: productes que es beneficien de la lliure circulació de mercaderies. Contingut jurídic: a) l'establiment d'una unió duanera; b) la supressió de les restriccions quantitatives i les mesures d'efecte equivalent entre els Estats membres; c) l'eliminació dels obstacles tècnics. Les limitacions a la lliure circulació de mercaderies.

LLIÇÓ 40

La lliure circulació de persones i serveis. Noció de lliure circulació de persones en el Tractat de la CE. Contingut jurídic: a) lliure desplaçament i residència; b) l'accés i exercici d'una activitat econòmica. Evolució de la noció de la lliure circulació de persones i serveis. Les excepcions per raó d'ordre públic, salut i seguretat pública.

LLIÇÓ 41

La lliure circulació de treballadors. Àmbit d'aplicació: concepte de treballador i treball assalariat. Contingut jurídic: a) la igualtat de tracte en l'accés i les condicions d'exercici d'un lloc de treball assalariat; b) les mesures relatives a la Seguretat Social. L'exclusió dels llocs de treball a l'Administració pública.

LLIÇÓ 42

El dret d'establiment i la lliure prestació de serveis. Delimitació de les nocions d'establiment i serveis. Àmbit d'aplicació: a) les persones físiques i les societats; b) concepte d'activitats no assalariades. Contingut jurídic: a) la igualtat de tracte en l'accés i les condicions d'exercici d'una activitat econòmica; b) l'equivalència de les condicions exigides pels Estats membres per accedir a una activitat econòmica. L'exclusió de les activitats que comporten un exercici de l'autoritat pública.

LLIÇÓ 43

La lliure circulació de capitals. Concepte i àmbit d'aplicació. La delimitació entre lliure circulació de pagaments i lliure circulació de capitals. Contingut jurídic.

VIII. LES RELACIONS EXTERIORS I LA COOPERACIÓ POLÍTICA EUROPEA

LLIÇÓ 44

La personalitat jurídica internacional de les Comunitats Europees. Els tractats constitutius i la jurisprudència del Tribunal de Justícia. Contingut i caràcter de la personalitat jurídica internacional. Limitacions.

LLIÇÓ 45

La representació de les Comunitats Europees. El dret de legació actiu i passiu. La pràctica de la Comissió i el Consell. Els agents de les Comunitats Europees. Privilegis i immunitats. Les Comunitats Europees i les altres Organitzacions internacionals.

LLIÇÓ 46

La conclusió de tractats internacionals. La competència comunitària per concloure tractats internacionals: la interpretació jurisprudencial. El procés de conclusió de tractats: a) institucions comunitàries competents; b) participació del Parlament europeu c) consulta al Tribunal de Justícia. Tipologia d'acords internacionals conclusos per les Comunitats Europees.

LLIÇÓ 47

Les relacions exteriors en matèria comercial. Fonaments. La tarifa exterior comuna. L'aplicació de la política comercial: els acords comercials i els acords preferencials. Les relacions de les Comunitats Europees amb l'OMC i la UNCTAD.

LLIÇÓ 48

Les relacions exteriors de cooperació al desenvolupament. Plantejament general. Instruments. La cooperació per al desenvolupament: referència especial als acords de Lomé i Cotonú; i als acords celebrats amb els països del Mediterrani.

LLIÇÓ 49

La política exterior i de seguretat comuna. Antecedents: la cooperació política europea. Objectius. Estructura orgànica. Funcionament. Les relacions entre la Unió Europea, la UEO i l'OTAN.

IX. EL FINANÇAMENT DE LES COMUNITATS EUROPEES

LLIÇÓ 50

El finançament de les activitats comunitàries. El finançament pressupostari: els principis i el contingut del pressupost comunitari. El finançament extrapressupostari de les activitats comunitàries: principals instruments.

LLIÇÓ 51

El procediment d'elaboració i el control del pressupost comunitari. El procediment d'elaboració del pressupost: les despeses obligatòries i les despeses no obligatòries. El control del pressupost.